

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ**

вул. Винокурова (Дніпросталівська), 2, м. Дніпро, 49051
su_kanc@dn.police.gov.ua

**ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру**

місто Дніпро

«21» листопада 2026 року

Слідчий відділу розслідування злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту, СУ ГУНП в Донецькій області старший лейтенант поліції Боримський Вадим Володимирович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 42021000000001586 від 29.07.2021, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України, та, встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276, 277, 278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Гармса Артема Володимировича, 04 березня 1982 року народження, уродженця м. Новогродівка Донецької області, громадянина України, раніше не судимого, стосовно якого на розгляді Центрального районного суду м. Дніпра перебуває обвинувальний акт за ч. 1 ст. 258-3 КК України (кримінальне провадження № 12015050410001623 від 02.07.2015), місце реєстрації: Донецька область, м. Новогродівка, вул. Тургенева, буд. 24, кв. 3, фактичне місце проживання не встановлено, який не є особою, щодо якої здійснюється особливий порядок кримінального провадження, передбачений ст. 480 КПК України,

про підозру у жорстокому поводженні з військовополоненим, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Гармс Артем Володимирович:

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією російської федерації (далі – рф) проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення зс рф, інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії російської федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти рф)».

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Статтею 4 Женевської Конвенції про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року (далі – ЖК (III)) визначено, що особи з числа особового складу збройних сил сторони конфлікту, а також членів ополчення або добровольчих загонів, які є частиною цих збройних сил, які потрапили в полон до супротивника, є військовополоненими у розумінні цієї Конвенції.

Відповідно до положень ст. 13 ЖК (III) з військовополоненими необхідно завжди поводитися гуманно. Будь-який незаконний акт чи бездіяльність з боку держави, що тримає в полоні, які спричиняють смерть або створюють серйозну загрозу здоров'ю військовополоненого, що перебуває під її охороною, забороняються та будуть розглядатись як серйозне порушення цієї Конвенції. Зокрема, жодного військовополоненого не можна піддавати фізичному каліченню. Так само військовополонені завжди повинні бути захищеними, зокрема від актів насилля чи залякування, а також від образ.

Також ст. 14 ЖК (III) передбачено, що військовополонені за всіх обставин мають право на повагу до їхньої особи й честі.

Ст. 130 ЖК (III) визнає серйозними порушеннями ті, що пов'язані з будь-яким з таких діянь, якщо їх учинено проти осіб, які користуються захистом цієї

Конвенції: тортури або нелюдське поводження, зокрема умисне заподіяння тяжких страждань або шкоди здоров'ю.

Згідно зі ст. 4 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до Гаазької IV конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, з військовополоненими повинні поводитися гуманно.

Статтею 11 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 передбачено, що фізичному і психічному стану здоров'я і недоторканності осіб, що перебувають під владою супротивної сторони, або затриманих чи яким-небудь іншим чином позбавлених свободи в результаті ситуації, зазначеної у статті 1, не повинно завдаватися шкоди шляхом якоїсь невинуватеної дії або бездіяльності. Будь-яка навмисна дія чи навмисна бездіяльність, що серйозно загрожує фізичному чи психічному стану або недоторканності будь-якої особи, яка перебуває під владою супротивної сторони, до котрої вона не належить, та які або порушують будь-яку із заборон, що містяться в пунктах 1 і 2, або не виконують вимог пункту 3, є серйозним порушенням цього Протоколу.

Згідно з положеннями ст. 43 Протоколу I особи, які входять до складу збройних сил сторони, що перебуває в конфлікті (крім медичного і духовного персоналу), є комбатантами.

Відповідно до ст. ст. 44, 45 Протоколу I будь-який комбатант, як це визначено у статті 43, який потрапляє під владу супротивної сторони, є військовополоненим й тому користується захистом Третьої конвенції (Женевської конвенції про поводження з військовополоненими від 12.08.1949).

Згідно з ч. 2 ст. 75 Протоколу I заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії: а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні; а.3) тілесні покарання.

Без шкоди для застосування Конвенцій і цього Протоколу серйозні порушення цих документів розглядаються як воєнні злочини (ст. 85 (5) Протоколу I).

Відповідно до ст. 8 (2) (а) (ii) Римського статуту Міжнародного кримінального суду катування є воєнним злочином.

Також у справі «*Dougoz v. Greece*» № 40907/98 від 06.03.2001, Європейський суд з прав людини зазначив, що оцінка мінімального рівня жорстокості є відносною; вона залежить від усіх обставин справи, таких, як тривалість жорстокого поводження, його фізичні та психологічні наслідки та в деяких випадках від статі, віку та стану здоров'я жертви.

Починаючи з весни 2014 року, невстановлені представники окупаційної влади рф спрямували свою діяльність на створення на тимчасово окупованій території Донецької області місць утримання полонених військовослужбовців Збройних Сил України.

Одне з таких місць – захоплені будівлі Донецької обласної клінічної лікарні імені М.І. Калініна за адресою: Донецька область, м. Донецьк, Калінінський район, пр-т. Ілліча, 14.

За вищенаведених обставин, громадянин України Гармс Артем Володимирович, 04.03.1982 р.н., перебуваючи на території Донецької обласної клінічної лікарні імені М.І. Калініна, будучи учасником одного з незаконних збройних формувань терористичної організації «донецька народна республіка» (далі – нзф «днр»), усвідомлюючи наявність міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, у період з 20 по 22 серпня 2014 року, діючи умисно, всупереч вимогам міжнародного гуманітарного права щодо законів та звичаїв війни, вчиняв дії, пов'язані із жорстоким поводженням з військовополоненим у формі катування (тортур).

Так, громадянин України [REDACTED] р.н., перебуваючи 11.08.2014 біля селища Грабське Амросіївського району (нині – селище Грабське Іловайської міської громади Донецького району) Донецької області, виконуючи бойове завдання, приймаючи безпосередню участь у збройному конфлікті, отримав вогнепальну мінно-вибухову травму: осколкове наскрізне поранення правого ока з руйнуванням очного яблука, забійну рану голови, поранення черевної порожнини, закритий перелом лівої кисті, сліпі осколкові поранення м'яких тканин лівого передпліччя, правої сідниці, обох стегон та гомілок. Після поранення [REDACTED] був захоплений у полон представниками нзф «днр» та відповідно до положень ст. 4 Женевської Конвенції про поводження з військовополоненими від 12.08.1949, ст. ст. 44, 45 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 набув статусу військовополоненого.

У подальшому, 13.08.2014 невстановленими учасниками нзф «днр» [REDACTED] доставлено на територію Донецької обласної клінічної лікарні імені М.І. Калініна за адресою: Донецька область, м. Донецьк, Калінінський район, пр-т. Ілліча, 14, де його утримували під озброєним конвоєм приблизно півтора тижні та періодично проводили допити з метою отримання інформації щодо Збройних Сил України.

Під час перебування [REDACTED] у Донецькій обласній клінічній лікарні імені М.І. Калініна невстановлені представники нзф «днр» систематично піддавали потерпілого фізичному та психічному насильству, занурюючи його поранену руку в окріп, погрожуючи вбивством, застосуванням вогнепальної зброї та застосувавши її шляхом здійснення пострілу в область стегна правої ноги.

При цьому Гармс А.В., будучи учасником нзф «днр», діючи умисно, усвідомлюючи, що військовополонені, які утримувались у вказаній установі, зокрема [REDACTED], перебувають під захистом норм міжнародного гуманітарного права, неодноразово вчиняв дії, які полягали у жорстокому поводженні з потерпілим.

Зокрема, у період з 20 по 22 серпня 2014 року Гармс А.В., перебуваючи у приміщенні однієї з палат на території Донецької обласної клінічної лікарні імені М.І. Калініна за вищевказаною адресою, усвідомлюючи наявність міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, діючи умисно, під час допиту за допомогою щипців надламав потерпілому [REDACTED] нігті на

трьох пальцях правої руки та неодноразово натискав на рани в області ліктя правої руки, стегна правої ноги та інших ділянок тіла, щоб завдати болю. Крім того, Гармс А.В. піддавав [REDACTED] психічному насильству: стверджував, що через обстріли Збройних Сил України, до яких належав потерпілий, гинули цивільні особи, позбавляв потерпілого їжі (виливаючи її в унітаз, плюючи та шмаркаючись у миску з їжею тощо).

Приниження, створення атмосфери страху через сильні фізичні та психічні страждання, завдані зі спеціальною метою отримання всупереч волі потерпілого певних відомостей та як покарання за його належність до Збройних Сил України, з урахуванням стану здоров'я потерпілого – усе це в сукупності становить жорстоке поводження у формі катування (тортур) щодо потерпілого [REDACTED].

Враховуючи викладене, Гармс А.В., будучи учасником нзф «днр», усвідомлюючи наявність міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, діючи умисно у порушення вимог ст.ст. 13, 14 Женевської Конвенції про захист військовополонених від 12.08.1949, ст. 4 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до Гаазької IV конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, ст. ст. 11, 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 вчинив дії, пов'язані із жорстоким поводженням з військовополоненим у формі катування (тортур).

Таким чином, Гармс Артем Володимирович обґрунтовано підозрюється у жорстокому поводженні з військовополоненим, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України.

Слідчий відділу розслідування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту
СУ ГУНП в Донецькій області
старший лейтенант поліції

Вадим БОРИМСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Процесуальний керівник у кримінальному провадженні -
прокурор відділу процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
управління протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту,
Донецької обласної прокуратури

Сергій БУРЛАЧУК

ПРАВА ПІДОЗРЮВАНОГО

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з дотриманням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;
- 18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний має також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження, до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку, між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена угода про визнання винуватості щодо особливо тяжких злочинів, вчинених за попередньою змовою групою осіб, організованою групою чи злочинною організацією або терористичною групою за умови викриття підозрюваним, який не є організатором такої групи або організації, злочинних дій інших учасників групи чи інших, вчинених групою або організацією злочинів, якщо повідомлена інформація буде підтверджена доказами.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені «___» _____ 2026 року о «___» годин «___» хвилин

Підозрюваний

Захисник:

Повідомлення про підозру та пам'ятку про процесуальні права вручив, права та обов'язки роз'яснив:

Слідчий відділу розслідування злочинів,
учинених в умовах збройного конфлікту
СУ ГУНП в Донецькій області
старший лейтенант поліції

Вадим БОРИМСЬКИЙ